

Butlletí de SANITAT VEGETAL

Núm. 12/07 Desembre 2007

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura i Pesca

Direcció General d'Agricultura

Carrer dels Foners, 10
07006 Palma (Mallorca)
Tel. 971 17 61 00
<http://sanitatvegetal.caib.es>

HORTÍCOLES

MÍLDIU DE LA LLETUGA (*Bremia lactucae*)

En els períodes d'humitat prolongada o amb condicions anticiclòniques que afavoreixin dies de temperatura suau sense vent i, per tant, fortes rosades, cal vigilar les plantes i tractar-les quan apareguin els primers símptomes.

És important que no es condensi aigua damunt les fulles de la planta. Una manera d'evitar-ho és llevant les males herbes que solen acompanyar aquest cultiu en aquesta època, ja que limiten la circulació de l'aire i impedeixen que hi hagi una bona ventilació.

Substàncies actives	
Azoxistrobín (7)	Folpet + coure ¹ (21)
Benalaxil + cimoxanil + folpet ¹ (21)	Folpet + mancozeb ¹ (21)
Benalaxil + folpet ¹ (30)	Mancozeb ¹ (21)
Benalaxil+ mancozeb ¹ (15)	Mancozeb + coure ¹ (21)
Captan (21)	Mancozeb + metalaxil-M ¹ (14)
Cimoxanil + folpet ¹ (21)	Mancozeb + metil tiofanat ¹ (14)
Cimoxanil + folpet + fosetil-Al ¹ (21)	Maneb ¹ (21)
Cimoxanil + fosetil-Al + mancozeb ¹ (21)	Maneb + coure ¹ (21)
Cimoxanil + mancozeb (15)	Metalaxil-M + oxiclòrid de coure (21)
Cimoxanil + sulfat cuprocàlcic (21)	Metiram ¹ (21)
Dimetomorf + mancozeb ¹ (7)	Propineb (21)
Folpet ¹ (21)	

Observacions

( ): Termini de seguretat en dies

¹No realitzar més de dos tractaments per campanya.

Taques en fulla de lletuga causades per *Bremia lactucae*

MAL DE L'ESCLEROT (*Sclerotinia sclerotiorum*, *S. minor*)

Aquest fong provoca una podridura tova progressiva dels teixits no lignificats; els danys solen ser especialment freqüents a les tiges de les plantes herbàcies. També ocasiona lesions a les fulles, però només si les condicions perquè s'estengui són molt favorables. Els trets que ens poden ajudar a reconèixer la infecció són la formació de lesions extenses blanques, normalment de color clar, i el creixement d'un tapís fúngic de color blanc d'aspecte cotonós sobre la superfície. Posteriorment es formen esclerocis negres prominents.

Aquesta malaltia apareix principalment en condicions ambientals fresques i humides, per això al nostre clima és un patògen d'hivern.

Els mètodes culturals de control s'han de fer amb cura. Cal tenir en compte que dos anys successius de labors profundes poden tornar a exposar els esclerocis viables enterrats, i que la rotació de cultius, a causa de la gran quantitat d'hostes d'aquest fong, té una eficàcia limitada.

Substàncies actives
Azoxistrobín ¹ (7)
Ciprodinil + fludioxonil ² (14)

Observacions

¹ S'ha d'aplicar preferiblement de forma preventiva o a l'inici de la malaltia. Es poden repetir els tractaments cada 10-12 dies si persisteixen les condicions adequades pel desenvolupament de la malaltia.

² Realitzar com a màxim 3 aplicacions separades 10-14 dies a partir del moment en que es donin les condicions favorables per a la malaltia.

ERUGA BARRINADORA DE LA CARXOFA (*Gortyna xanthenes*)

Larva del barrinador de la carxofa (Foto: Pedro del Estal)

A partir de desembre comencen a descloure's els ous de manera esglaonada fins a febrer.

Quan surten les larves s'alimenten de les fulles durant unes poques hores i ràpidament s'introdueixen dins les tiges, on fan galeries longitudinals. Una vegada dins la tija els tractaments són inútils. Per tant, és important tractar les larves quan encara no s'han introduït dins la planta. Es recomana tractar des de mitjan desembre cada 20-25 dies fins a finals de febrer, amb qualsevol dels productes següents:

Substàncies actives
Alfacipermetrín (2)
Azadiractín (3)
Sofre + fenitrotion (15)
<i>Bacillus thuringiensis</i> (NP)
Carbaril (7)
Carbaril + malation (7)
Cipermetrín (7)
Cipermetrín + fenitrotion (7)
Cipermetrín + malation (7)
Clorpirifòs (10)
Deltametrín (7)
Fenitrotion (15)
Malation (7)
Tau-fluvalinat ¹ (14)
Triclorfon (10)

OBSERVACIONS

( ): Termini de seguretat en dies

¹ Acció complementària contra àcars tetraníquids.

Larva de *Gortyna xanthenes* (Foto: Pedro del Estal)

PRODUCTES FITOSANITARIS

EXIGÈNCIES DE QUALIFICACIÓ DELS RESPONSABLES DELS ESTABLIMENTS DE VENDA DE FITOSANITARIS.

L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 16 de gener de 2006 (BOIB núm. 12), per la qual es modifica l'Ordre del conseller d'Agricultura i Pesca de 13 de juny de 2001, regula la formació del personal d'aplicació de productes fitosanitaris i dels responsables de la seva venda.

Segons aquesta Ordre, queden obligats a obtenir el nivell qualificat de capacitació:

- les persones responsables d'equips de tractaments terrestres.
- els agricultors que facin aquests tractaments a la seva explotació ocupant personal auxiliar i utilitzant plaguicides que no siguin gasos classificats com a tòxics o molt tòxics o que en generin.
- el personal responsable dels establiments de venda al públic que comercialitzin qualsevol tipus de plaguicides.

Per tant tots els establiments de venda de fitosanitaris han de comptar amb un responsable que estigui en possessió del carnet qualificat d'aplicador (o una titulació agrària homologable)

Per obtenir el carnet d'aplicador s'ha d'haver superat un curs de formació homologat per la Direcció General d'Agricultura. Aquests cursos, els organitzen associacions professionals, organitzacions agràries, centres docents, serveis oficials, etc. La durada mínima del nivell qualificat és de 72 h.

Si voleu més informació podeu consultar la pàgina web <http://sanitatvegetal.caib.es>.

SERVEI DE RETIRADA DE PRODUCTES FITOSANITARIS CADUCATS O EXCLOSOS DEL REGISTRE

La Conselleria d'Agricultura i Pesca ofereix un servei de retirada de productes fitosanitaris desautoritzats o caducats. Mitjançant un projecte d'inversió, la Direcció General d'Agricultura contracta una empresa autoritzada per gestionar aquests residus.

Podeu lliurar els productes fitosanitaris desautoritzats o caducats al personal del laboratori de Sanitat Vegetal (Conselleria d'Agricultura i Pesca, edifici sa Granja, carrer d'Eusebi Estada, 145), que s'encarregarà de registrar-ho i us en farà una nota de lliurament.

RETIRADA DE SUBSTÀNCIES ACTIVES DURANT 2007

La Directiva 91/414/CEE, relativa a la comercialització de productes fitosanitaris a la Unió Europea, regula la unificació de les legislacions europees en l'àmbit dels productes fitosanitaris i estableix en l'annex I una llista única comunitària de substàncies actives que es poden utilitzar en la formulació de productes fitosanitaris.

L'entrada en vigor de la Directiva inicià fa uns anys un programa de revisió de les substàncies actives per determinar la seva inclusió o exclusió en l'annex I. Aquest programa consta de quatre fases començant pels grups més comunament utilitzats en l'agricultura (insecticides, herbicides i fungicides).

En el procés de revisió les substàncies actives que compleixen els requisits s'inclouen en l'annex I, la majoria de vegades amb una sèrie de restriccions d'ús i condicionaments de prevenció de riscos mediambientals o per a l'aplicador que obliguen a revisar les autoritzacions dels productes fitosanitaris que les contenen. Les substàncies actives que no compleixen els requisits s'exclouen de la llista comunitària i els seus productes fitosanitaris no es poden comercialitzar, tret d'aquells casos en què se'n concedeixin usos fonamentals a un país determinat per a un període de temps limitat.

Tot aquest moviment de substàncies actives, d'inclusió o exclusió de l'annex I, que fins avui ha suposat la retirada del mercat de més de 250 substàncies, té la seva repercussió en el Registre Oficial de Productes i Material Fitosanitari dependent del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Enguany s'han exclòs de l'annex I algunes substàncies actives d'ús generalitzat i de difícil substitució, fet que provoca que els productes fitosanitaris que les inclouen no es podran utilitzar a partir de 2008.

Relació de substàncies actives retirades durant 2007:

Substància activa	Termini màxim d'utilització
4-CPA (àcid 4-clorofenoxiacètic)	31 de desembre de 2007
Aldicarb	31 de desembre de 2007
Atrazina	31 de desembre de 2007
Benfuresat	31 de desembre de 2007
Bromopropilat	31 de desembre de 2007
Cinosulfuron	31 de desembre de 2007
Clorfenvinfòs	31 de desembre de 2007
Dimetenamida	22 de novembre de 2007
Dinobuton	31 de desembre de 2007
Endosulfan	31 de desembre de 2007
Fention	31 de desembre de 2007
Flumetralín	31 de desembre de 2007
Hexaflumuron	31 de desembre de 2007
Hexazinona	31 de desembre de 2007
Imazametabenz	31 de desembre de 2007
Kasugamicina	31 de desembre de 2007
Naled	11 de novembre de 2007
Metidation	31 de desembre de 2007
Metobromuron	31 de desembre de 2007
Metalaxil ¹	-
Metil-azinfòs	31 d'octubre de 2007
Naptalam	31 de desembre de 2007
Oxicarboxín	31 de desembre de 2007
Paraquat	11 de gener de 2008
Piridafention	31 de desembre de 2007
Polioxina	31 de desembre de 2007
Prometrina	31 de desembre de 2007
Quinclorac	31 de desembre de 2007
Quinometionat	31 de desembre de 2007
Simazina	31 de desembre de 2007
Temefòs	31 de desembre de 2007
Terbacil	31 de desembre de 2007
Terbutrina	31 de desembre de 2007
Tetradifon	31 de desembre de 2007
Vamidotion	31 de desembre de 2007
Vinclozólín	30 de setembre de 2007

Observacions:

¹Termini màxim de comercialització: 31 de desembre de 2007.

Encara no està decidit el termini màxim d'utilització.

INDEX DELS BUTLLETINS DE 2007

CEREALES	
TÈCNiques D'APLICACIONS FITOSANITÀRIES	Novembre
HERBICIDES DE POSTEMERGÈNCIA	Novembre
CÍTRICS	
CERATITIS: CAMPANYA D' ESTERILIZACIÓ QUÍMICA A LA VALL DE SÓLLER	Abril
ARANYA BRUNA (<i>Panonychus citri</i>)	Març
POLL ROIG DE CALIFÒRNIA (<i>Aonidiella aurantii</i>)	Març
PUGONS	Abril, Maig
POLLS I SERPETES	Abril, Maig
MOSCA DE LA FRUITA(<i>Ceratitis capitata</i>)	Maig, Juliol, Setembre
MINADOR (<i>Phyllocnistis citrella</i>)	Juny
ARANYA ROJA (<i>Tetranychus urticae</i>)	Juny, Agost
CÒCCIDS:COTXINILLES I POLLS	Agost
OLIS D'ESTIU	Juliol
<i>Phytophthora</i> sp.	Setembre, Novembre
HORTÍCOLES	
PUGONS	Abril
MOSQUES BLANQUES (<i>Bemisia tabaci</i> i <i>Trialeurodes vaporariorum</i>)	Abril
CUL NEGRE/PESETA/BLOSSOM END ROT	Abril
VIROSIS	Maig
CULTIUS PROTEGITS- Insectes vectors	Maig
CUC DE LA TOMÀTIGA (<i>Helicoverpa</i> sp.)	Juny
CENDRADA DEL PEBRER (<i>Leveillula taurica</i>)	Juny
TYLCV EN MONGETERA	Agost
ARANYA ROJA (<i>Tetranychus urticae</i>)	Agost
VIROSIS (PepMV)	Juliol
DESINFECCIÓ DE SÒLS PER SOLARITZACIÓ	Juliol
NOVA PLAGA DE LA TOMATIGUERA: <i>Tuta absoluta</i>	Setembre
ARNA DE LA PATATA (<i>Phthorimaea operculella</i>)	Octubre
ERUGUES DE LES COLS (<i>Pieris</i> spp. i <i>Plutella xylostella</i>)	Octubre
MILDIU DE LA LLETUGA (<i>Bremia lactucae</i>)	Desembre
MAL DE L'ESCLEROT (<i>Sclerotinia sclerotiorum</i> , <i>S. minor</i>)	Desembre
BARRINADOR DE LA CARXOFEA (<i>Gortyna xanthenes</i>)	Desembre
PATATA	
MILDIU (<i>Phytophthora infestans</i>)	Febrer
QUALITAT DE LA PATATA DE SEMBRA	Novembre
ORNAMENTALS	
BECUT VERMELL DE LA PALMERA (<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>)	Febrer, juliol
<i>Phytophthora ramorum</i>	Març
ERUGA BARRINADORA DE LES PALMERES (<i>Paysandisia archon</i>)	Agost
COTXINILLES	Setembre
LABORATORI DE SANITAT VEGETAL	
CONSELLS PER ENVIAR MOSTRES	Març

FRUITERS I AMETLER	
TRACTAMENTS D'HIVERN	Gener
ARRUFAT (<i>Taphrina dedormans</i>)	Febrer
MONILIOSI (<i>Monilia</i> sp.)	Febrer, Abril
PUGONS (<i>Myzus</i> i altres)	Febrer, Abril
TACA OCRE (<i>Polystigma ochacreum</i>)	Abril
PERDIGONADA / CRIVELLAT (<i>Stigmia carpophila</i>)	Abril
MOTEJAT DEL NISPRER (<i>Spilocaea pyracanthae</i>)	Abril, Novembre
XINXA / TIGRE (<i>Monostira unicostata</i>)	Juny, Juliol
POLL DE SAN JOSÉ (<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>)	Juny
ÀCARS TETRANÍQUIDS (<i>Panonychus ulmi</i> , <i>Tetranychus urticae</i>)	Juny
BROT SEC (<i>Monilia</i> i <i>Fusicoccum</i>)	Juliol
CUC CAPGRÒS (<i>Capnodis tenebrionis</i>)	Agost
TRACTAMENTS A LA CAIGUDA DE LA FULLA	Octubre
OLIVERA	
BROM (<i>Phloeotribus escarabaeoides</i>)	Febrer, Abril
ULL DE GALL / REPILÓ (<i>Spilocaea oleagina</i>)	Abril, Octubre
MOSCA (<i>Bractocera oleae</i>)	Maig, Agost, Octubre
COTONET (<i>Euphyllura olivina</i>)	Juny
DORMIDOR / FISTÓ (<i>Otiorthynchus cibricollis</i>)	Juny
COTXINILLA GLOBOSA (<i>Pollinia pollini</i>)	Octubre
VINYA	
MALALTIES FÚNGIQUES DE LA FUSTA	Gener
HERBICIDES	Gener
MILDIU (<i>Plasmopara viticola</i>)	Maig
OÏDI/CENDRADA (<i>Uncinula necator</i>)	Juny
PODRIDURA GRISA (<i>Botrytis cinerea</i>)	Agost
ROPCIV	
REGISTRE OFICIAL DE PRODUCTORS, COMERCIANTS I IMPORTADORS DE VEGETALS	Març
PRODUCTES FITOSANITARIS	
INCLUSIÓ I RETIRADA DE PRODUCTES FITOSANITARIS	Gener
LLISTA ÚNICA EUROPEA (annex I de la Directiva 91/414/CEE): productes en fase de retirada del mercat.	Abril
SUSPENSIÓ CAUTELAR DE LA COMERCIALIZACIÓ I LA UTILIZACIÓ DELS PRODUCTES AMB TOLILFLUANIDA	Abril
REGISTRE SOBRE L'ÚS DE PRODUCTES FITOSANITARIS PELS TITULARS D'EXPLOTACIONS AGRÍCOLAS O FORESTALS	Maig
SUBSTÀNCIES ACTIVES RETIRADES	Juliol
SERVEI D'INSPECCIÓ D'EQUIPS DE TRACTAMENTS FITOSANITARIS	Setembre
EXIGÈNCIES DE QUALIFICACIÓ DELS RESPONSABLES DELS ESTABLIMENTS DE VENDA DE FITOSANITARIS.	Desembre
SERVEI DE RETIRADA DE PRODUCTES FITOSANITARIS CADUCATS O EXCLOSOS DEL REGISTRE	Desembre
RETIRADA DE SUBSTÀNCIES ACTIVES DURANT 2007	Desembre

